

Trafikksikkerhetstiltak 2019 Fase 2

KONKURRANSEGRUNNLAG DEL 2

Oppdragsbeskrivelse for anleggsprosjekter

Juni 2019

INNHOLDSFORTEGNELSE	SIDE
A. ORIENTERING OM PROSJEKTET	4
A.1 Kort beskrivelse av prosjektet	4
A.2 Prosjektorganisasjon	4
A.2.1 Organisering av entreprisen	4
A.2.2 Byggherrens organisasjon	4
A.2.3 Entreprenørens organisasjon	4
A.3 Adresseliste	5
B. ENTREPRISEN – YTELSE OG VEDERLAG	5
B.1 Generell ytelsesbeskrivelse	5
B.1.1 Forholdet mellom generell og spesiell ytelsesbeskrivelse – prising av ytelsene	5
B.1.2 Definisjoner	5
B.1.3 Mengdekontroll	5
B.1.4 Plan- og bygningsloven	6
B.1.5 Kvalitetsplan for utførelse	6
B.1.6 SHA-plan	6
B.1.7 Energi og miljø - generelt	6
<i>Dokumentasjon</i>	6
<i>Organisering</i>	6
<i>Beredskap</i>	7
B.1.8 Kabler og ledninger	7
B.1.9 Stikning og stikningsgrunnlag	7
B.1.10 Vannulemper og -lensing	7
B.1.11 Trafikkavvikling og arbeidsvarsling	7
B.1.12 Registrering av bygninger og konstruksjoner	8
B.1.13 Eksisterende grøntanlegg og private eiendommer	8
B.1.14 Tilgang til eiendommer	8
B.1.15 FDV-dokumentasjon	8
B.1.16 Dokumentasjon av utført arbeid	9
B.1.17 Avfallshåndtering	9
B.2 Lokale forhold	9
B.2.1 Grunnforhold	9
B.2.2 Riggplass og depot	9
B.2.2.1 Rigg	9
B.2.2.2 Mellomlager	10
B.2.2.3 Permanent depot	10
B.3 PROSJEKTSPEISIFIKKE DOKUMENTER	10
B.3.1 Tilbudsskjema	10
B.3.2 Mengdebeskrivelse	10
C. FREMDRIFT OG FRISTER	10
C.1 Generelt	10
C.2 Dagmulktbelagte frister	10
C.2.1 Delfrist	10
C.2.2 Overtakelse	10
C.2.3 Frister for administrative leveranser etc	10

D.	KONKURRANSEREGLER	11
D.1	Generelle anskaffelsesregler	11
D.2	Andre anskaffelsesregler	11
D.2.1	Etikk	11
D.2.2	Forskudd	12
D.2.3	Regningsarbeider. Endringer	12
D.2.4	Matrise for sanksjoner ved overskridelse av toleransekrav	12
D.2.5	Rystelseskrav ved piggings-/sprengningsarbeider	12
E.	KONTRAKTSBESTEMMELSER OG ADMINISTRATIVE BESTEMMELSER	13
E.1	Generelle kontraktsbestemmelser	13
E.1.1	NS 8405	13
E.1.2	Sikkerhetsstillelse (NS 8405 pkt 9)	14
E.1.3	Begrensning i antallet ledd i leverandørkjeden	14
E.1.4	Krav til utførelse (NS 8405 pkt 11)	14
E.1.5	Forhold på byggeplassen (NS 8405 pkt 12)	14
E.1.6	Endringer NS 8405 pkt 22.1	15
E.1.7	Fristforlengelse (NS 8405 pkt 24)	15
E.1.8	Vederlagsjustering (NS 8405 pkt 25)	16
E.1.9	Entreprenørens varsler etter NS 8405 kapittel III og IV	16
E.1.10	Fastsettelse av vederlag (NS 8405 pkt 27)	17
E.1.11	Fakturering og betaling (NS 8405 pkt 29)	17
E.1.12	Overtakelse (NS 8405 pkt 32)	17
E.1.13	Prøvedriftsperiode	17
E.1.14	Dagmulkt ved forsinkelse (NS 8405 pkt 34)	17
E.1.15	Seriøsitetskrav	18
E.1.16	Forskudd	18
E.1.17	Sikkerhet/Helse/Arbeidsmiljø	18
E.1.17.1	Ansvars- og myndighetsforhold	18
E.1.18	Fakturering og fordeling	18
E.1.18.1	Fakturering	18
E.1.18.2	Elektronisk fakturering:	19
E.1.19	Rapportering	19
E.1.19.1	Fremdrift:	19
E.1.19.2	Rapportering av kostnader	20
E.1.19.3	Rapportering HMS	20
E.1.20	Riggplass, mellomlager	20
E.1.20.1	Rigg	20
E.1.20.2	Permanent depot	20
E.1.21	Kabler og ledninger	20
E.1.22	Vannulemper	21
F.	VEDLEGG	21
F.1	Byggherrens SHA plan	21
F.2	Endringsmelding, Krav til FDV dokumentasjon og evalueringsskjema	21

A. Orientering om prosjektet

A.1 Kort beskrivelse av prosjektet

Drammen kommunes Trafikksikkerhetstiltak 2019 omfatter totalt 6 delprosjekt i kommunen.

Fase 2 omfatter følgende tiltak:

- Tiltak 2: Brannposten via Bakkeveien
- Tiltak 14: Lensmannsløkka
- Tiltak 27: Hotvetveien, P-plass Øren skole til Holstetajet.
- Tiltak 32: Ingeniør Rybergs gate x Farmen nedre
- Intensivbelysning Tomtegata og Rosenkrantzgata
- Busskur, St. Olavs gate, Øvre Storgate.

Opsjon:

- Tiltak 28: Hotvetveien X Henrik Ibsens gate

De forskjellige tiltakene omfattes av forskjellig type arbeider.

Arbeidene omfatter i hovedsak bygging av fortau med masseutskifting og ny kantstein, oppsetting av lysmaster og skilt, oppmerking. Innsnevring av kryss, etablering av intensivbelysning og utskifting/ nedsetting av sluk.

A.2 Prosjektorganisasjon

A.2.1 Organisering av entreprisen

Arbeidene skal gjennomføres i en generalentreprise, hvor det er generalentreprenørens ansvar å kontrahere nødvendige underentreprenører. Byggherren kan i tillegg inngå enkeltavtaler om utførelse av tilgrensende arbeider og / eller tjenester, så som trykkprøving, desinfisering, spesielle kabelarbeider osv.

A.2.2 Byggherrens organisasjon

Drammen kommune Byprosjekter er byggherre.
Prosjektleder: Stein Mathisen.

A.2.3 Entreprenørens organisasjon

Entreprenøren skal beskrive en organisasjonsplan for oppdraget som viser tilbudt personell i de ulike nøkkelposisjonene og CV for disse. Av CV skal det som minimum fremgå alder, utdanning og erfaring. CV skal beskrive de relevante referanseoppdragene og hvilken rolle vedkommende har hatt i disse oppdragene. Kopi av sertifikater og godkjenninger (eks ADK-kompetanse, sertifiserte sveisere etc) skal vedlegges.

I den grad entreprenøren benytter underentreprenører og samarbeidspartnere, skal dette fremgå av organisasjonsplanen hvor CV for nøkkelposisjoner for kontraktens utførelse fremgår.

A.3 Adresseliste

Byggherre :

Byggherre:

Drammen kommune
Byprosjekter
Engene 1
3015 Drammen

Prosjektleder:

Stein Mathisen
Telefon sentralbord: 32 04 00 00
Mobil: 90 76 93 53
E-post: stein.mathisen@drmk.no

Byggeleder:

Kjell-Einar Eriksrud Asmyhr
Telefon sentralbord: 32 04 00 00
Mobil: 90 19 31 67
E-post: [kjell.einar.eriksrud.asmyhr @drmk.no](mailto:kjell.einar.eriksrud.asmyhr@drmk.no)

B. ENTREPRISEN – YTELSE OG VEDERLAG

B.1 Generell ytelsesbeskrivelse

B.1.1 Forholdet mellom generell og spesiell ytelsesbeskrivelse – prising av ytelsene

Drammen kommune har visse krav til utførelse av entreprisearbeider som er felles for kommunens entreprisekontrakter. Disse kravene er samlet i dette kapittel "B1 Generell ytelsesbeskrivelse".

I kapittel "B2 Lokale forhold" gis det en orientering om de lokale forhold knyttet til den aktuelle kontrakten. Disse to kapitlene inneholder ikke prisbærende poster.

Priskonsekvenser av kravene i kapittel B1 og B2 skal derfor medtas i prisingen av B.3.2 Mengdebeskrivelse under kapittel "B3 Prosjektspesifikke dokumenter".

B.1.2 Definisjoner

Generalentreprenør: Entreprenør som har kontrakt med byggherren for hele eller det alt vesentlige entreprisearbeidet i prosjektet, og som er utpekt som Generalentreprenør.

Sideentreprenør: Entreprenør som har kontrakt med byggherren, men som ikke er Generalentreprenør.

Entreprenør: Omfatter både hovedentreprenør og sideentreprenør .

B.1.3 Mengdekontroll

Det skal ikke gjennomføres mengdekontroll etter NS 8405 pkt 27.2. Kontrakten er basert på regulerbare mengder. (RS – poster skal ikke reguleres.)

B.1.4 Plan- og bygningsloven

Ved gjennomføring av tiltak som er søknadspliktige iht. Plan- og bygningsloven, skal entreprenøren ha funksjonene ansvarlig utførende (UTF) og innfri de krav som stilles i den forbindelse.

B.1.5 Kvalitetsplan for utførelse

Entreprenøren skal innen 4 uker etter at avtalen er undertegnet av begge parter, og før aktuelle arbeider settes i gang, levere byggherren en kvalitetsplan for egne arbeider. Denne fristen er dagmulksbelagt, jfr. ”C2 Dagmulksbelagte frister”.

Kvalitetsplanen skal løpende oppdateres og godkjennes av byggherre. Kvalitetsplanen skal fastlegge hvilke prosedyrer, kontroller og dokumentasjon som skal gjelde for produksjonen av det definerte produktet.

Kvalitetsplanen skal som minimum inneholde:

- Organisasjonsplan, herunder hvem som er ansvarlig for kvalitetssikringen i prosjektet.
- Stillingsbeskrivelse for lederfunksjoner og annet nøkkelpersonell
- Fremdrifts- og ressursplan
- Kontrollplan, herunder sjekklister i samsvar med kontraktens krav
- System for endrings- og avviksbehandling basert på byggherrens system eller tilsvarende
- System for utarbeidelse av dokumentasjon, dokumenthåndtering og arkivering
- Oversikter over entreprenørens sertifikater/sertifisert personell og maskiner på entreprisen og oversikt over hvilke arbeider som krever sertifisert personell
- System for identifisering og gjennomgang av kontrakts- og arbeidsgrunnlag, samt varsling ved eventuelle feil i dette.

B.1.6 SHA-plan

Det er utarbeidet en SHA-plan i prosjekteringsperioden. Denne ligger som vedlegg under kapittel F. Entreprenøren skal utarbeide en HMS plan for egne arbeider i samsvar med denne planen.

Hovedbedrift etter arbeidsmiljølovens § 2-2 er ENTREPRENØREN.

SHA- koordinator for gjennomføringsfasen er byggherrens byggeleder.

SHA-plan, riggplan og beredskapsplan for HMS skal leveres innen to uker etter at avtalen er undertegnet av begge parter, likevel senest innen oppstart av kontraktsarbeidene. Denne fristen er dagmulksbelagt, jf ”C2 Dagmulksbelagte frister”.

B.1.7 Energi og miljø - generelt

Dokumentasjon

Entreprenør skal innhente, og på forespørsel kunne fremlegge, miljødokumentasjon /miljø-deklarasjoner for alle byggematerialer som er valgt av entreprenøren.

Entreprenøren skal etablere tilfredsstillende systemer for vurdering av farlige kjemikalier med sikte på substitusjon (utskiftning).

Organisering

Entreprenøren skal organisere sine arbeider slik at risiko for miljøulykker (for eksempel utslipp til vann, jord eller luft) reduseres.

Beredskap

Uhell med spill av olje eller kjemikalier og andre hendelser som kan skade miljøet, skal registreres og rapporteres.

Byggherren har utarbeidet beredskapsplan for ytre miljø i SHA-plan, jf vedlegg i kapittel F. Entreprenøren skal oppbevare denne på fast plass på riggområdet. Entreprenøren skal orientere alle egne arbeidstakere og underentreprenører om planens plassering og innhold.

B.1.8 Kabler og ledninger

Entreprenøren har det fulle ansvar for at ledninger og kabler i grunnen og luften ikke skades under arbeidet. Alle kostnader til reparasjoner bæres av entreprenør.

Før graving påbegynnes, skal entreprenøren ta kontakt med aktuelle etater og få nøyaktig lokalisering av ledninger og kabler påvist og gravetillatelse innhentet. Oppdager entreprenøren uforutsette kabler og ledninger, skal han omgående varsle byggherren og vedkommende etat. Det forutsettes at aktørenes instruks for gravemeldinger følges.

Ved sprengningsarbeider må det utvises spesiell aktsomhet ved valg av salvestørrelse og tennertype. Nødvendig isolasjon av skyteledninger og salvekoplinger må utføres. Skader på kabler skal varsles kabeleier umiddelbart og repareres av berørte kabeleiere på entreprenørens bekostning.

Entreprenøren vil få ansvaret for koordinering av arbeider som skal utføres av kabeletaten.

B.1.9 Stikning og stikningsgrunnlag

Entreprenørens ansvar omfatter all stikning og utsetting av fliser, salinger osv. som er nødvendig for gjennomføring av arbeidene og for byggherrens kontroll av stikning før og under arbeidet.

Målegrunnlaget for prosjekteringen vil bli oppgitt. De samme punktene skal benyttes som stikningsgrunnlag for utførelsen. Entreprenøren skal kontrollere at høydene for høydefastmerker oppgitt av byggherren stemmer innbyrdes. Entreprenøren skal sikre og supplere disse ved behov.

B.1.10 Vannulemper og -lensing

Alle kostnader dekkes av entreprenøren.

B.1.11 Trafikkavvikling og arbeidsvarsling

All arbeidsskilting, sikring og provisorisk skilting er entreprenørens ansvar og skal utføres iht. «Arbeidsvarsling», håndbok N301 utgitt av Vegdirektoratet. Videre gjelder Graveinstruks for Drammen.

Skilting og trafikkreguleringer skal kun utføres iht. godkjent skiltplan. Denne skal være godkjent av Drammen kommune, VNI for kommunale veier og Statens vegvesen for fylkes- og riksveier før arbeidene starter. Godkjenningen skal dokumenteres overfor byggherren.

Entreprenøren er ansvarlig for skiltingen og må supplere dersom skilt blir fjernet. Ved manglende skilting og oppmerking vil byggherren straks stoppe arbeidene inntil manglene er utbedret. Entreprenøren skal til enhver tid sørge for at skiltene er rene og ha rutiner for skiltkontroll. Entreprenøren plikter å etterse skilter og sperremateriell også i helger og ferier.

Entreprenøren skal til enhver tid ha en skiltansvarlig på anlegget når arbeidene pågår og som skal være tilgjengelig pr. telefon når det ikke er aktivitet på anlegget. Skiltansvarlig må ha gjennomgått kurs i arbeidsvarsling iht. reglene i Statens vegvesens håndbok N301.

For øvrig gjelder følgende generelle krav:

- Kjørebanelen skal til enhver tid være fri for stein, jord og søle fra anlegget. Kjørebanelen skal renholdes regelmessig.
- Ved vinterarbeid, er entreprenøren ansvarlig for nødvendig snørydding og strøing av den strekningen av veisystemet hvor brøyteentreprenøren ikke kommer frem med normal redskap pga anleggsvirksomheten.
- Anleggsområdet skal avspærres med kontinuerlige nettinggjerder, h=2,0 m. New Jersey elementer eller tilsvarende skal settes opp som sikring mellom anleggsareal og trafikkert areal. Sperringene bues av i endene. De kan brytes i punkter for ut-/innkjøring med anleggsmaskiner. Sperreelementer i serie skal være festet til hverandre slik at de virker som en kontinuerlig sperre også ved påkjørsel.
- Gående skal sikres spesielt, både mot anleggsarbeidet og mot annen trafikk.
- Skilt og sperremateriell skal være plassert ut før arbeidene starter.

B.1.12 Registrering av bygninger og konstruksjoner

Byggherren vil besørge nødvendige registreringer før arbeidene tar til.
Entreprenør skal selv stå for leie og drift av nødvendige rystelsesmåler(e).
Nærmere beskrivelse fremgår i egen post i mengdebeskrivelsen.

B.1.13 Eksisterende grøntanlegg og private eiendommer

Eksisterende grøntanlegg og private eiendommer utenfor anleggsområdet skal ikke berøres av anleggsarbeidene.

Skader på privat eiendom, eksisterende grøntanlegg og vegetasjon utenfor anleggsområdet er entreprenørens ansvar.

Entreprenøren skal i god tid innhente tillatelse fra byggherren dersom det viser seg at trær og busker må felles utenfor prosjekterte grøfter og byggegroper. Når trær og busker må felles på privat grunn, skal eier alltid forespørres om han ønsker å beholde tømmer / ved eller om det skal fjernes fra anleggsområdet.

All istandsetting som entreprenøren skal prise, fremgår i spesifiserte poster i mengdefortegnelsen.

B.1.14 Tilgang til eiendommer

Adkomst til eiendommer skal opprettholdes med kjørelemmer og lignende.
Om nødvendig skal det anlegges provisoriske veier.

B.1.15 FDV-dokumentasjon

Entreprenør skal levere FDV-dokumentasjon av anlegg og anleggskomponenter med en struktur og innhold i henhold til NS5820 Tillegg A "Oppbygging av brukerhåndbok". Dokumentasjonen skal tilfredsstille oppdragsgivers behov knyttet til IK-HMS og operative driftsbehov, jfr. Vedlegg F6: "Krav til FDV-dokumentasjon".

FDV-dokumentasjonen skal leveres så tidlig som mulig og senest 14 dager før overtakelsesforretning, slik at oppdragsgivers driftsorganisasjon har anledning til å gjennomgå denne i forkant av overtakelse.

Mangler i innhold eller omfang gir byggherre rett til å nekte overtakelse, jf. NS8405 pkt 32.5.

B.1.16 Dokumentasjon av utført arbeid

Dokumentasjon av utført arbeid utgjør en del av kontraktsarbeidene, og skal overleveres til byggherren før overtakelse kan finne sted. Følgende dokumentasjon skal leveres:

Dokumentasjon	Innleveringsfrist	
	Fortløpende i prosjektet	14 dager før overtakelse
Kontrollskjema for VA-anlegg i grøft (grøfteanlegg)	X	
FDV-dokumentasjon FDV-dokumentasjon skal minimum omfatte: - Innmålt overflate ferdig anlegg, alle elementer. - VA-anlegg i hht. VA-norm for Drammen kommune - Kabler / belysningsanlegg i hht. Norm for Drammen kommune. - Sluttdokumentasjon som grunnlag for «som bygget» tegninger. Alle innmålinger skal kodes i henhold til SOSI standard (siste versjon).	X	X

All dokumentasjon skal leveres i papirformat og digitalt sortert som for papirformat.

B.1.17 Avfallshåndtering

Avfall fra entreprenør skal kildesorteres og leveres til godkjent deponiplass håndtering.

B.2 Lokale forhold

B.2.1 Grunnforhold

Det er ikke gjennomført noen egne grunnundersøkelser i forbindelse med dette prosjektet.

B.2.2 Riggplass og depot

B.2.2.1 Rigg

Entreprenøren er selv ansvarlig for å sørge for nødvendig areal til riggområde og må sørge for all tilrigging på anlegget. Entreprenøren er også ansvarlig for å sikre riggområdet slik at uvedkommende ikke kan komme til skade.

B.2.2.2 Mellomlager

Entreprenøren må selv sørge for eventuelt mellomlager.

B.2.2.3 Permanent depot

Entreprenøren må selv sørge for deponi.

B.3 PROSJEKTSPEISIFIKKE DOKUMENTER

B.3.1 Tilbudsskjema

Tilbudsskjemaet fylles ut og vedlegges tilbudet som eget dokument , ref. konkurransegrunnlagets del I.

B.3.2 Mengdebeskrivelse

Tilbyder skal levere mengdebeskrivelsen digitalt som gab-fil/ NS 3459- format sammen med tilbudet via Mercellportalen.

C. Fremdrift og frister

C.1 Generelt

Entreprenør utarbeider og vedlegger fremdriftsplan for oppdraget med alle hovedaktiviteter, avhengigheter og milepæler.

C.2 Dagmulksbelagte frister

C.2.1 Delfrist

Ingen delfrister

C.2.2 Overtakelse

Frist for overtakelse av kontraktsarbeidet: **22.11.2019**

Dagmulkts størrelse:

2 % av kontraktssummen for den delen av kontraktsarbeidet som skal være ferdigstilt til en dagmulktsbelagt frist, men ikke mindre enn kr 3.000,- pr hverdag

C.2.3 Frister for administrative leveranser etc

Det gjelder følgende dagmulktsbelagte frister for administrative leveranser etc. beskrevet i kapittel B1 Generell ytelsesbeskrivelse:

- Levering av kvalitetsplan, jfr. ”B1.5 Krav til utarbeidelse av kvalitetsplan for utførelse”: Dagmulkts på 0,1 promille av kontraktssummen pr. hverdag, likevel minst kr 1000,-.
- Levering av HMS-plan, riggplan og beredskapsplan for HMS, jfr. ”B1.6 HMS-plan”: Dagmulkts på 0,1 promille av kontraktssummen pr. hverdag, likevel minst kr 1000,- .
- Brudd på antikontraktør klausulen, jfr. pkt ”E.1.5 Forhold på Byggeplassen, avsnitt 12. 9 ”Lønns- og arbeidsvilkår for arbeidstakere”: Mulkten utgjør en promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn NOK 10.000,- pr. hverdag.

D. KONKURRANSEREGLER

D.1 Generelle anskaffelsesregler

Anskaffelsen skal gjennomføres i henhold til enhver tid gjeldende *Lov om offentlige anskaffelser (LOV-2016-06-17-73)* og *Forskrift om offentlige anskaffelser (FOR-2016-08-12-974)*, Del I ("Alminnelige bestemmelser") og II ("Anskaffelser under EØS-terskelverdiene og særlige tjenester), med etterfølgende presiseringer, endringer og suppleringer. *Forskrift om plikt til å stille krav om bruk av lærlinger i offentlige kontrakter (FOR-2016-12-17-1708)* gjelder for kontrakter med en anslått verdi på minst 1,75 million kroner ekskl. mva. og med varighet over tre måneder.

Nedenfor er det angitt presiseringer og tilføyelser til forskriften. For øvrig gjelder forskriftens bestemmelser.

Konkurransegrunnlaget består av det foreliggende tilbudsgrunnlag med tilhørende tegninger, vedlegg og henvisninger.

§ 8-3 Tillatte anskaffelsesprosedyrer

Anskaffelsen gjennomføres ved åpen tilbudskonkurranse.

§ 8-4 Utarbeidelse av konkurransegrunnlaget

NS 8405 gjelder som kontraktsbetingelser med endringer og tilføyelser som angitt i kap. E.

- Tilbyderen skal gjennom nødvendige befaringer ha gjort seg kjent med alle stedlige forhold av betydning for tilbudet.

Poster som ikke er utfylt med pris, skal anses som innkalkulert i andre poster.

D.2 Andre anskaffelsesregler

Tekst av ikke-prisbærende karakter, men som er viktig bakgrunnsinformasjon for entreprenørens pristilbud, følger i nedenstående punkter.

D.2.1 Etikk

Entreprenøren / leverandøren forplikter seg til å utøve sin virksomhet på en måte som ikke er egnet til å krenke menneskeverdet eller menneskerettigheter.

Entreprenøren / leverandøren skal ikke gi kunden gaver eller personlige fordeler av en art som kan påvirke eller være egnet til å påvirke, handlinger, saksforberedelse eller vedtak.

Entreprenøren / leverandøren skal ikke benytte kundens navn, eiendeler eller ansatte i reklame uten at det foreligger skriftlig godkjenning fra kunden.

Entreprenøren / leverandøren garanterer at barnarbeid ikke benyttes i noe ledd av produksjonen. Jf. ILO -konvensjonene nr. 138 og 182.

D.2.2 Forskudd

Det betales ikke forskudd.

D.2.3 Regningsarbeider. Endringer

For at regningsarbeider skal bli betalt, må de være avtalt skriftlig med byggherren på forhånd ved byggherrens aksept av endringsmelding. Godkjente timelister skal attesteres av byggherren eller hans representant og medfølge fakturaer. Attesting av timelister innebærer ikke automatisk aksept av regningsarbeider.

Faktura med attesterte timelister og attesterte bilag for materialer, utført arbeid, transport etc. sendes byggherren gjennom byggelederen senest 30 hverdager etter at det respektive arbeidet er utført.

Dersom et tilleggsarbeid må utføres med en gang og oppgjørsformen ikke er avtalt, skal dette behandles som regningsarbeid inntil avtale er inngått.

Godkjent endringsmelding skal følge tilleggsfaktura.

D.2.4 Matrise for sanksjoner ved overskridelse av toleransekrav

Vurderes inkludert i det enkelte prosjekt:

Prosjektert fall	≤ 5 ‰	5 – 10 ‰	≥ 10 ‰	
Toleransekrav - fall - høyde	1 ‰ 20 mm	1 ‰ 20 mm	3 ‰ 30 mm	Krav til tiltak ved overskridelse av oppgitte toleransegrenser
Toleransegrenser for prisavslag - fall - høyde	* *	1 – 3 ‰ 20–40 mm	3 - 5 ‰ 30-50 mm	25 % prisavslag i forhold til kontraktens totale grøfte-kostnad pr. m. **
Toleransegrenser for oppgraving/nylegging - fall *** - høyde	> 1 ‰ > 20 mm	> 3 ‰ > 40 mm	> 5 ‰ > 50 mm	Oppgraving og nylegging

* Overskridelse av toleransekravene ved prosjektert fall ≤ 5 ‰ medfører automatisk krav om oppgraving og nylegging.

** Total grøftekostnad omfatter alle kostnader knyttet til etablering av ferdig ledningsgrøft inkludert massehåndtering og etablering av ferdig overflate.

*** Svanker aksepteres ikke.

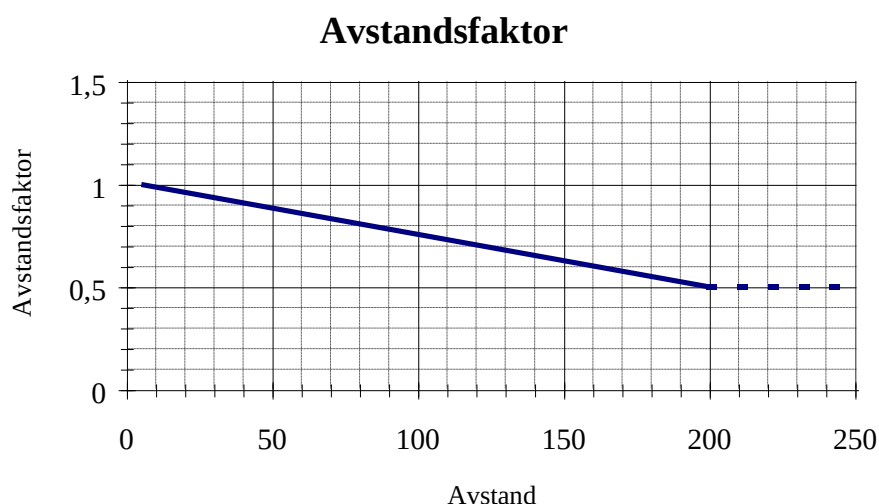
D.2.5 Rystelseskrav ved piggings-/sprengningsarbeider

Grenseverdiene i tabellen under skal korrigeres for avstand for hver enkelt salve iht. kurven for avstandsfaktor gitt under. Korteste avstand for hver salve samt korrigert grenseverdi skal oppgis i sprengningsprotokollen.

Ved avstander mellom ladning og konstruksjon kortere enn 5 m (vibrasjoner med frekvens høyere enn ca. 50 Hz) vil utsvinget nyttes som kriterium for sprengningsarbeidene.

Følgende grenser (toppverdier) gjelder for samtlige sprengningsarbeider:

Konstruksjon	Svingehastighet	Utsving
Boligbebyggelse fundamentert løsmasser	18 mm/s	50 µm
Boligbebyggelse fundamentert på fast fjell	35 mm/s	90 µm
Nyere industribygg fundamenter på løsmasser	25 mm/s	70 µm
Nyere industribygg fundamentert på fast fjell	50 mm/s	140 µm
Større betongkonstruksjoner fundamentert på fjell, bl.a. broer.	70 mm/s	200 µm

Figur. Avstandsfaktor som funksjon av korteste avstand mellom sprengningsstedet og de berørte bygg eller konstruksjoner.

E. Kontraktsbestemmelser og administrative bestemmelser

E.1 Generelle kontraktsbestemmelser

E.1.1 NS 8405

NS 8405 med de endringer som er beskrevet i nedenstående punkter, gjelder som generelle kontraktsbestemmelser i Drammen kommune Byprosjekters entreprisekontrakter.

I visse prosjekter er det behov for å presisere, gi tilleggsbestemmelser eller endre Drammen kommunes generelle kontraktsbestemmelser. Slike bestemmelser er i så fall angitt som spesielle kontraktsbestemmelser for det enkelte prosjekt i pkt E.2 nedenfor. Ved motstrid, gjelder bestemmelsene i E.2 foran bestemmelsene i E.1.

E.1.2 Sikkerhetsstillelse (NS 8405 pkt 9)

Pkt 9.3 "Byggherrens sikkerhetsstillelse" utgår og erstattes av følgende bestemmelse:

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

E.1.3 Begrensning i antallet ledd i leverandørkjeden

Leverandøren kan maksimalt ha to ledd i leverandørkjeden under seg, jmf.§8-13.

E.1.4 Krav til utførelse (NS 8405 pkt 11)

Følgende tilføyes som ny siste setning i pkt 11.2 første ledd:

"Varsel etter dette ledd skal gis på eget skjema: "Endringsmelding", jfr. vedlegg under kapittel F.

Følgende tilføyes som nytt siste ledd i pkt 11.2:

"Dersom det under utførelsen av kontraktsarbeidet avdekkes at arbeidet er i strid med kontrakten, kan byggherren sette en rimelig frist for utbedring. Dersom utbedring ikke er foretatt innen fristen, kan byggherren kreve at entreprenøren betaler kostnadene til utbedring utført av andre. Forutsetningen er at utbedringen skjer på en rimelig og forsvarlig måte. Byggherren skal varsle entreprenøren før utbedringen blir satt bort til andre."

E.1.5 Forhold på byggeplassen (NS 8405 pkt 12)

Følgende tilføyes som nye ledd i pkt 12.2 "Byggeplassledelse"

Naboer blir varslet av byggherren før arbeidene settes i gang. Forut for arbeider som berører den enkelte grunneier/beboer, skal entreprenøren varsle med brev i postkassen senest 3 dager før. Ordlyden i brevene skal på forhånd godkjennes av byggherren.

Entreprenøren skal under arbeidet utvise varsomhet og ta hensyn, slik at naboer ikke sjeneres unødvendig. Rigg, lager- og anleggsområder innrettes på en minst mulig skjemmende måte. Alt arbeid som denne kontrakt omfatter må gjennomføres på en slik måte at tilstøtende eiendommers rettigheter og beskyttelse er ivaretatt etter "Lov om rettshøve mellom grannar" og andre rettsregler. Det pekes spesielt på at det kan være nødvendig å sikre grøfter, byggegroper og skrenter i anleggsperioden. Entreprenøren har det fulle og hele ansvar for eventuelle skader og ulemper han måtte påføre annen manns liv og eiendom.

Pkt. 12.7 "Arbeidstid" utgår og erstattes med følgende bestemmelse:

Normal arbeidstid er kl. 07.00 - 18.00, mandag til fredag. Avvik skal avtales med byggherren. Entreprenøren må tilpasse sin arbeidstid ved avhengighet til andre etater/virksomheter. Det forutsettes ikke å foregå anleggsarbeid mellom fredager kl. 18.00 og mandager kl. 07.00. Dersom entreprenøren ønsker utvidet arbeidstid, må forhåndsgodkjennelse innhentes.

Følgende tilføyes som nytt pkt 12.8 "Hensyn til naboer"

*Spesielt støyskapende arbeid (impulsiv støy) som spunting, pigging, sprenging, lasting av sprengstein, etc. kan utføres i tidsrommet 08.00 - 17.00, mandag til fredag, dog innenfor forskriftens begrensning av støynivå. Entreprenøren skal gi byggeleder **3 dager** forvarsel om impulsiv støy. Ved slik virksomhet skal støyskjermende tiltak iverksettes i samråd med byggherren og det skal benyttes rystelsesmålere.*

Generelt gjelder Oslo Helseråds "Forskrifter om begrensning av støy" når det ikke strider mot det som er beskrevet nedenfor. Eventuell søknad om dispensasjon fra forskriftene må fremsettes av entreprenøren overfor Drammen kommune, v/miljørettet helsevern.

Følgende tilføyes som nytt pkt 12.9 "Lønns- og arbeidsvilkår for arbeidstakere":

Kontrakten skal utføres i tråd med bestemmelsene i Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter, 2008-02-08-112 samt ILO-konvensjon nr 94.

Byggherren har rett til innsyn i dokumenter og rett til å foreta andre undersøkelser som gjør det mulig for oppdragsgiver å gjennomføre nødvendig kontroll med at kravet til lønns- og arbeidsvilkår overholdes.

Entreprenøren plikter å ha tilsvarende kontraktsbestemmelse i sine kontrakter med underentreprenør og skal gjennomføre nødvendig kontroll hos sine underentreprenører for å påse at plikten overholdes.

Byggherren kan kreve dagmulkt dersom entreprenøren selv eller noen av hans underentreprenører anvender ulovlig eller ikke kontraktsmessig arbeidskraft og forholdet ikke er blitt rettet innen en frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren. Mulkten løper fra fristens utløp til forholdets opphør. Mulkten skal utgjøre en promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn NOK 10.000,- pr. hverdag.

E.1.6 Endringer NS 8405 pkt 22.1

Bestemmelsen utgår og erstattes med:

Er ikke annet avtalt, kan ikke byggherren pålegge entreprenøren endringer ut over 25% netto tillegg til kontraktssummen.

E.1.7 Fristforlengelse (NS 8405 pkt 24)

Følgende tilføyes som nytt annet ledd i pkt 24.1 "Entreprenørens krav på fristforlengelse som følge av byggherrens forhold":

Entreprenøren skal utarbeide sin fremdriftsplan slik at endringsarbeider (netto sum av tilleggs- og fradragsarbeider) som i kostnad samlet utgjør inntil 10 % av

kontraktssummen i normaltilfellene skal kunne utføres uten forlengelse av byggetiden. Ved beregning av fristforlengelse for endringsarbeider skal det foretas full reduksjon for arbeider som ikke er kommet til utførelse (fradragsarbeider).

E.1.8 Vederlagsjustering (NS 8405 pkt 25)

Partene har avtalt følgende regler for vederlagsjustering som følge av økte utgifter til kapitalytelser, rigging, drift og nedrigging (Rigg- og drift), jfr. NS 8405 pkt 25.3, 2.ledd a):

D.1.9.1 "Regulering av rigg og driftsyntelser basert på volum"

Hvis entreprenørens totale vederlag (B) ikke overstiger 1,15 x opprinnelig kontraktsbeløp (C), gis det ingen kompensasjon for økte rigg- og driftsyntelser.

Dersom entreprenørens totale vederlag (B) overstiger 1,15 x opprinnelig kontraktsbeløp (C), gis det kompensasjon for økt rigg- og driftsyntelse etter følgende formel:

$$\frac{0,5 A (B - 1,15 C)}{C}$$

A = avtalt pris på opprinnelig rigg- og driftskapittel eks. mva.

B = entreprenørens totale vederlag eks. mva, jf presisering nedenfor.

C = opprinnelig kontraktsbeløp (kontraktssum eks. mva), med eventuelle tillegg eller fradrag eks. mva etter gjennomført mengdekontroll.

Ved utregning av entreprenørens totale vederlag (B) skal det ikke tas hensyn til:

- *Vederlagsjustering pga lønns- eller prisstigning.*
- *Vederlagsjustering pga tiltransport eller administrasjon av sideentrepri- ser/leveranser, herunder påslag.*
- *Avbestillingserstatning*
- *Kompensasjon for økt rigg og drift etter pkt 24.2.2.*

D.1.9.2 "Regulering av rigg og driftsyntelser ved fristforlengelse"

Får entreprenøren innvilget krav på fristforlengelse etter NS 8405 pkt 24.1 "Entreprenørens krav på fristforlengelse som følge av byggherrens forhold", skal utgifter for økte rigg- og driftsyntelser kompenseres etter følgende formel:

$$\frac{0,5 A (Z)}{Y}$$

A = avtalt pris på opprinnelig rigg- og driftskapittel eks. mva.

Y = opprinnelig byggetid

Z = faktisk og innvilget forlengelse utover opprinnelig byggetid.

Reguleringsbeløp i følge denne bestemmelse skal ikke prisreguleres.

Dersom fristforlengelse er gitt for deler av arbeidene, skal A reduseres forholds- messig.

E.1.9 Entreprenørens varslar etter NS 8405 kapittel III og IV

Ny bestemmelse:

Entreprenørens varsel etter NS 8405 kapittel III og IV skal skje ved bruk av vars- lingsskjema: "Endringsmelding", jfr. vedlegg under kapittel F.

E.1.10 Fastsettelse av vederlag (NS 8405 pkt 27)

Pkt 27.1 "Indeksregulering", første ledd utgår og erstattes av følgende bestemmelse:

Det gis ikke anledning til prisregulering i anleggsperioden.

E.1.11 Fakturering og betaling (NS 8405 pkt 29)

Pkt 29.1 "Betalingsfrist" utgår og erstattes av følgende bestemmelser:

Byggherren plikter å betale innen 30 dager etter at han har mottatt faktura.

E.1.12 Overtakelse (NS 8405 pkt 32)

Pkt 32.5 Byggherrens rett til å nekte overtakelse suppleres med følgende bestemmelser som blir nytt fjerde ledd. Standardens fjerde ledd blir nytt femte ledd.

Byggherren skal motta kontraktsmessig FDV-dokumentasjon i tråd med B1.16 FDV- dokumentasjon. Dersom entreprenøren oversitter denne fristen, skal oppstart av overtakelsesforretningen forskyves tilsvarende.

Pkt 32.8 "Byggherrens urettmessige brukstakelse", annet ledd suppleres med følgende:

Byggherren har rett til å ta i bruk infrastruktur, herunder veianlegg, kabler og ledninger, etter hvert som disse blir tilkoblet eksisterende anlegg.

E.1.13 Prøvedriftsperiode

I kontrakter hvor det er avtalt prøvedriftsperiode, gjelder følgende bestemmelser som nytt pkt 32.9 "Prøvedriftsperiode":

32.9.1 "Vilkår for oppstart prøvedriftsperiode"

Partene skal gjennomføre en felles befaringsrunde for å avdekke om prøvedriftsperioden kan starte. Bestemmelsene i NS 8405 pkt 32.3 "Overtakelsesforretning", pkt 32.4 "Protokoll" og pkt 32.5 "Byggherrens rett til å nekte overtakelse" gjelder tilsvarende så langt de passer.

32.9.2 Rettsvirkningene av oppstart prøvedriftsperiode

Oppstart prøvedriftsperiode innebærer at byggherren får rett til å ta kontraktsarbeidet i bruk.

E.1.14 Dagmulkt ved forsinkelse (NS 8405 pkt 34)

Pkt 34.3 "Dagmulks størrelse", første ledd utgår og erstattes av følgende bestemmelse:

Er ikke annet avtalt, skal dagmulkten per hverdag utgjøre:

- 2 ‰ av kontraktssummen ved overskridelse av sluttfristen, men ikke mindre enn kr. 3.000,-
- 1 ‰ av kontraktssummen for den del av kontraktsarbeidet som skal være ferdigstilt til en dagmulktbelagt delfrist, men ikke mindre enn kr. 1.500,-

Tekst av ikke-prisbærende karakter, men som er viktig bakgrunnsinformasjon for entreprenørens pristilbud, følger i nedenstående punkter.

E.1.15 Seriøsitetskrav

Vedlagte spesielle kontraktsbestemmelser som skal sikre seriøsitet i bygg- og anleggskontrakter «Seriøsitetskrav» gjelder i tillegg til Norsk Standard.

E.1.16 Forskudd

Det betales ikke forskudd

E.1.17 Sikkerhet/Helse/Arbeidsmiljø

E.1.17.1 Ansvars- og myndighetsforhold

SHA-organisasjon:

Byggherre:	Drammen kommune Byprosjekter
Prosjektleder:	Drammen kommune Byprosjekter v/ Stein Mathisen
Koordinator for prosjekteringsfasen (KP):	Siv.ing. Stener Sørensen AS v/ Einar Engh
Koordinator for anleggsfasen (KU):	Drammen kommune Byprosjekter v/ Kjell-Einar Eriksrud Asmyhr
Hovedbedrift:	Entreprenøren

HMS-plan, riggplan og beredskapsplan for SHA beskrevet i SHA-planen skal leveres innen to uker etter at avtalen er undertegnet av begge parter, likevel senest innen oppstart av kontraktsarbeidene. Denne fristen er dagmulksbelagt, jfr. "C2 Dagmulksbelagte frister".

E.1.18 Fakturering og fordeling

E.1.18.1 Fakturering

Alle fakturaer må merkes med ordrenummeret som medfølger bestillingen. Faktura som ikke er merket med ordrenummer vil bli avvist og returnert.

Faktura skal være mottatt hos byggherren 5 arbeidsdager etter månedslutt.

Entreprenørens fakturering skal deles i følgende kategorier:

A-nota: Avdragsnota (innsendes 1 gang pr. måned)

T-nota: Endringsarbeider inkl. regningsarbeider faktureres månedlig.
Det skal sendes en faktura pr. endringsordre.

Entreprenøren skal bruke en egen fakturaforside hvor følgende skal fremgå:

Sum totalt avdragsgrunnlag
- kontraktsmessig inntående beløp
= totalt fakturert avdrag
- beløp som er betalt ved tidligere avdragsfakturaer
= beløp denne avdragsfaktura
+ MVA
= **avdrag inkl. MVA**

Oversikt over fakturagrunnlaget avtales med byggherren. Av denne oversikt skal følgende fremgå for de enkelte avregningsprosesser:

- Kontraktens mengde og beløp.
- Akkumulerte mengder og beløp.
- Utførte mengder og beløp for avdragsperioden.

T-notaer skal vedlegges kopi av de av byggherrens signerte endringsordrer det faktureres mot.

For regnings arbeider skal i tillegg kopi av attesterte material- og signerte timelister vedlegges.

T-nota skal være påført status pr. endringsordre med bestilt omfang, akkumulert utført omfang og utført i perioden, samt om arbeidet er slutført.

Bestemmelsene om målebrev gjelder tilsvarende for T-notaer dersom disse avregnes som mengderegulerbare poster.

Alle vedlegg til faktura skal nummereres og sidetall angis (eks. vedlegg nr. 1, side 1 av 3, side 2 av 3, side 3 av 3).

Entreprenør skal etterkomme byggherrens krav til faktura som angitt over. Fakturaer som ikke er i henhold til disse krav, vil bli returnert. Entreprenøren har ikke krav på forsinkelsesrente i slike tilfeller.

E.1.18.2 Elektronisk fakturering:

Tilbyder skal levere elektronisk faktura (faktura, kreditnota og purring). Dette er en forsendelse av datafil i standard format til mottaker. For det offentlige er det Elektronisk handelsformat (EHF) som er standarden og det er denne som skal benyttes. Fakturaen skal leveres kostnadsfritt til kommunens fakturamottak. Faktura må inneholde leveringssted, ordrenummer, kontaktperson.

Eventuelle spørsmål om E-faktura kan rettes til
46020@drmk.no

E.1.19 Rapportering

E.1.19.1 Fremdrift:

Entreprenøren skal i forbindelse med sin kvalitetsplan utarbeide en hovedfremdriftsplan (leverandørplan).

Leverandørplanen skal være en nedbrytning av byggherrens fremdriftsplan/kontraktsplan. Leverandørplanen skal detaljeres slik at følgende elementer er tatt vare på:

- I planen skal det defineres milepæler når informasjon fra byggherre og andre berørte aktører er nødvendig for at entreprenøren skal møte kontraktens frister. Videre skal frister, kritiske aktiviteter og avhengigheter til andre entrepriser fremgå av planen.
- Entreprenøren skal etablere leverandørplanen som et nettverk, hvor alle viktige avhengigheter mellom aktivitetene er identifisert. Eksterne avhengigheter skal i størst mulig grad identifiseres i nettverket gjennom bruk av milepæler. Kritisk linje for entreprenørens arbeid skal identifiseres.

Entreprenøren skal i tillegg utarbeide en detaljert fremdriftsplan (produksjonsplan).

Presentasjonen av planen skal vise startdato, sluttdato og varighet for alle aktiviteter. Produksjonsplanen skal være en rullerende fremdriftsplan og skal holdes fortløpende oppdatert

med endringer/tillegg. Entreprenøren skal i planen ha detaljplanlagt arbeidene 6 uker fram i tid.

Produksjonsplanen skal til enhver tid være av tilstrekkelig kvalitet og detaljeringsgrad slik at ulike detaljaktiviteter klart og entydig fremgår. Planen skal være så detaljert at fremdriften med letthet kan følges opp på byggeplassen.

E.1.19.2 Rapportering av kostnader

Entreprenøren skal rapportere kostnader mot følgende:

- Kontraktens opprinnelige verdi.
- Endringer.

I forbindelse med kostnadsrapporteringen skal det leveres kurve for kostnadsutvikling totalt for kontrakten.

E.1.19.3 Rapportering HMS

HMS-rapporteringen skal minimum inneholde:

- *Uønskede hendelser.*
- *Avviksrapportering.*
- *Rapportering av utbedring.*

E.1.20 Riggplass, mellomlager

E.1.20.1 Rigg

Entreprenøren er ansvarlig for å etablering og drift av rigg.

Entreprenøren er ansvarlig for å sikre riggområdet slik at uvedkommende ikke kan komme til skade.

E.1.20.2 Permanent depot

Entreprenøren må selv besørge tilgang til permanent tipp plass for overskuddsmasser.

E.1.21 Kabler og ledninger

Før graving påbegynnes, skal entreprenøren ta kontakt med aktuelle etater og få nøyaktig lokalisering av ledninger og kabler påvist og gravetillatelse innhentet. Oppdager entreprenøren uforutsette kabler og ledninger, skal han omgående varsle byggherren og vedkommende etat.

Entreprenøren har det fulle ansvar for at ledninger og kabler i grunnen og luften ikke skades under arbeidet.

Skader som måtte oppstå, skal repareres av etatene på entreprenørens bekostning. Entreprenøren er også ansvarlig for indirekte skader som følge av brudd på eksisterende ledninger, slik som oversvømmelser o.l. Det forutsettes at etatens instruks for gravemeldinger følges.

Ved behov vil entreprenøren få oppgitt en kontaktperson for hver av kabeletatene. Entreprenøren vil få ansvaret for koordinering av arbeider som skal utføres av kabeletaten.

E.1.22 Vannulemper

Prisbærende tekst utover det som er dekket av NS3420 fremgår i egne poster i mengdebeskrivelsen.

F. Vedlegg

F.1 Byggherrens SHA plan

F.2 Endringsmelding

F.3 Seriøsitetskrav

F.4 Utvidet fullmakt skatteattest

F.5 Evaluering av entreprenøroppdag

F.6 Krav til FDV dokumentasjon

I tillegg til ovenstående vedlegg, plikter entreprenøren, aktuelle underentreprenører og leverandører å kjenne til gjeldende forskrifter, normer mv. som gjelder generelt eller for arbeidere i Drammen kommune, eksempelvis:

- Gjeldende revisjon av VA-norm for Drammen kommune, gjeldende teknisk veilysnorm, gatenorm og gjeldende Graveinstruks. Beskrivelse og tegninger er basert på normen og det forutsettes at entreprenøren har kjennskap til relevante kapitler i normen ved prising av arbeidene.
- Krav til FDV- dokumentasjon
- Oslo Helseråds "Forskrifter om begrensnings av støy".
- Direktoratet for arbeidstilsynets "Forskrifter for graving og avstiving av grøfter", datert 19. november 1985.
- Statens forurensningstilsyns "Forskrifter om krav til faglige kvalifikasjoner for utførende personell av ledningsanlegg for avløpsvann" TA-684/90, datert 1. februar 1990.
- NS 3420 – 2018 Beskrivelsestekster for bygg og anlegg (og senere aktuelle delrevisjoner av enkeltheftene i standarden).
- Gjeldende forskrifter, dokumenter og håndbøker som er relevante for arbeidene.
- Gjeldende norske og internasjonale standarder og retningslinjer som er relevante for arbeidene.

Det presiseres at entreprenøren har ansvaret for å skaffe seg tilgang til og sette seg inn i dokumentene som ikke er vedlagt.